

KVALITETSDEKLARATION

Ekologisk animalieproduktion

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Jordbrukets produktion

Produktkod

JO0609

Referenstid

2024

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	8
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	9
4.3 Presentation	9
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam anvä n d b a r h e t	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam anvä n d b a r h e t i ö v r i g t	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken ska tjäna som underlag till:

- publicering av officiell statistik om den ekologiska animalieproduktionen som är jämförbar med övrig officiell statistik om animalieproduktion
- statistikrapportering till EU-kommissionen
- utredningar, analyser och uppföljning av utvecklingen inom den ekologiska produktionen

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används av EU-kommissionen som underlag för bedömningar av effekten av den förda jordbrukspolitiken samt för analyser och utredningar.

I Sverige används statistiken bland annat av regeringskansliet, kommuner, länsstyrelser och Jordbruksverket, rådgivare och branschorganisationer. Forskare, studenter, massmedia och allmänheten är andra användare. Statistiken används som underlag för utredningar och analyser av utvecklingen inom den ekologiska produktionen samt dess miljöeffekter.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken innehåller uppgifter om:

- Invägd ekologisk mjölk
- Produktion av ekologiska mjölkprodukter vid mejeri
- Slakt av ekologiskt hållna nötkreatur, grisar, får och lamm, kycklingar
- Partihandelns invägning av ekologiska ägg

1.2.1 Objekt och population

Objekten utgörs av:

- Mejerier med invägning av ekologisk komjölk och/eller produktion av mejeriprodukter
- Företag i Lantbruksregistret (LBR) med nötboskap, grisar, får och slaktkycklingar (objekt för statistiken om slakt av ekologiskt hållna djur).
- Partihandelsföretag som väger in ekologiska ägg.

För mejerier utgörs målpopulationen av samtliga objekt i landet. För partihandelsföretag som bedriver invägning av ägg begränsas målpopulationen till företag som är medlemmar i organisationen Svenska Ägg.

Målpopulationen för statistiken om slakten av ekologiskt hållna djur är företag i LBR som bedriver ekologisk djurhållning och som har skickat djur till

slakt. LBR består av jordbruksföretag som i juni respektive år uppfyller något av följande kriterier:

- brukade sammanlagt mer än 2,0 hektar åkermark, eller
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark, eller
- bedrev yrkesmässig trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvm frilandsareal, eller
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvm växthusyta, eller
- innehade en djurbesättning som någon gång från och med den 1 januari till och med en första torsdagen i juni omfattade:
 - minst 10 nötkreatur, eller
 - minst 10 suggor, eller
 - minst 50 grisar, eller
 - minst 20 får och lamm, eller
 - minst 1 000 fjäderfän.

1.2.2 Variabler

De variabler som redovisas är:

- invägd mängd ekologiskt producerad mjölk
- producerad mängd ekologiska mjölkprodukter
- antal slaktade djur uppfödda med ekologiska produktionsmetoder och avsedda för humankonsumtion
- slaktad vikt av djur uppfödda med ekologiska produktionsmetoder och avsedda för humankonsumtion
- invägd kvantitet ekologiska ägg

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av värden på statistiska storheter/parametrar av typerna "totaler" och "andelar" (procent).

Storheter av typ total:

- invägd mängd ekologisk mjölk, tusentals ton,
- produktion av ekologiska mjölkprodukter, tusentals ton,
- antal slaktade djur uppfödda med ekologiska produktionsmetoder,
- slaktad kvantitet för djur uppfödda med ekologiska produktionsmetoder, ton samt
- invägd mängd ekologiska ägg, tusentals ton.

För samtliga variabler redovisas även andelen (i procent) som den ekologiska produktionen utgör av den totala produktionen i Sverige.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas enbart för riket som helhet.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser kalenderår.

2 Tillförlitlighet

Uppgifterna i statistiken hämtas från ett flertal källor.

Statistiken om ekologisk mjölk och ekologiska mjölkprodukter hämtas från och med år 2018 från Jordbruksverkets löpande månatliga statistikinsamling av invägning av mjölk vid mejeri samt mejeriernas produktion av mejeriprodukter. För tidigare år är källan LRF Mjölk. Uppgifterna om ägg baseras på information om invägningen från organisationen Svenska Ägg.

Statistiken om slakten av nötkreatur, grisar samt får och lamm tas fram genom en sambearbetning av uppgifter från

- Jordbruksverkets Lantbruksregister (LBR)
- Jordbruksverkets slaktdatabas
- Register med uppgifter om ekologiska producenter som är anslutna till något av de tre godkända kontrollorganen för ekologisk produktion i Sverige (Kiwa Certification AB, HS Certifiering AB och SMAK Certifiering AB)

Statistiken om slakten av ekologiskt uppfödda slaktkycklingar hämtas från kontrollorganens uppgifter om antalet producerade slaktkycklingar. Den slaktade kvantiteten i ton uppskattas genom att multiplicera antalet producerade slaktkycklingar med en medelslaktvikt.

Tillförlitligheten i statistiken är beroende av kvaliteten i de källor som nämns ovan samt möjligheten att med god kvalitet kunna koppla samman uppgifter från LBR, Jordbruksverkets slaktdatabas och kontrollorganens register med uppgifter om anslutna producenter.

2.1 Tillförlitlighet totalt

Sammantaget gör Jordbruksverket bedömningen att tillförlitligheten av statistiken är god.

Statistiken om invägningen av ekologisk mjölk och invägning av ägg bedöms som god. När det gäller ekologisk äggproduktion så är det viktigt att notera att partihandelns invägning inte motsvarar den totala produktionen av ekologiska ägg. Partihandelns invägning uppskattades stå för cirka 85 % av den totala produktionen av ekologiska ägg under 2024.

För de djurslag där ekologiska produktionsmetoder är mer frekvent använda, det vill säga för nötkreatur och får och lamm, bedöms kvaliteten i slaktstoppuppgifterna vara god. Uppgifterna om slakten av grisar är mer känsliga för problem med kopplingar mellan register vilket i viss utsträckning kan påverka statistikens tillförlitlighet. Statistiken om slaktkycklingproduktionen är beroende av korrekta uppgifter från kontrollorganen samt en expertbedömning av medelslaktvikten vilket kan ha viss påverkan på statistikens tillförlitlighet.

Det är viktigt att känna till att slakten mäts för de företag som hade omställd produktion vid något tillfälle under respektive år. I praktiken innebär det att om ett företag får sin djurhållning omställd till ekologisk produktion i till exempel november ett år så kommer slakten av djur från detta företag med i statistiken för hela året. Det betyder att den metod som används i viss mån överskattar slakten. Metodvalet bedöms dock enbart ha marginell påverkan på resultaten.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsfel förekommer inte eftersom denna statistik baseras på uppgifter från samtliga företag i målpopulationen.

2.2.2 Ramtäckning

För invägning av ekologisk mjölk och produktion av mejeriprodukter täcks hela populationen av ramen.

För slakt av ekologiskt hållna djur kan övertäckning förekomma i LBR, men detta bedöms vara ett mycket begränsat problem. Undertäckning förekommer i LBR om uppdateringen av jordbruksföretag i föregående års LBR, som utgör urvalsram, inte är fullständig. Förekomsten av undertäckning i LBR bedöms endast i mycket marginell omfattning påverka kopplingarna mellan LBR, kontrollorganens uppgifter och Jordbruksverkets slaktdatabas.

Bedömningen är att kontrollorganens uppgifter inte, eller i mycket liten omfattning, innehåller täckningsfel. Kontrollorganen ska leverera uppgifter för samtliga företag som har ekologisk djurhållning. I bearbetningsprocessen upptäcks ibland brister i täckningen i kontrollorganens leveranser av data. Dessa åtgärdas då genom kompletterande uppgifter från kontrollorganen. Bedömningen är att eventuella kvarstående täckningsfel endast påverkar de slutliga resultaten marginellt.

För invägning av ekologiska ägg i partihandel består ram- och målpopulationerna av Svenska Äggs medlemspackerier. Dessa företag uppskattades enligt Svenska Ägg täcka 85 % av den totala produktionen av ägg under 2024.

2.2.3 Mätning

Mätfel kan förekomma i uppgifterna från kontrollorganen. Det som påverkar statistikens kvalitet är främst felaktig registrering av djurslag, djurantal samt om djuren är omställda eller under omställning till ekologisk produktion. Dessutom förekommer dubletter i materialet. Denna typ av fel har upptäckts vid bearbetning av uppgifterna vid Jordbruksverket och rättats upp i bearbetningsprocessen. Underlaget från kontrollorganen har granskats främst genom kontroller av extremvärden per företag och djurslag, djurkoder som inte existerar och jämförelser med uppgifter från tidigare år. När fel upptäckts eller misstanke om fel förelegat har kontrollorganen kontaktats och korrigeringar har gjorts i de fall ett fel har bekräftats. Bedömningen är att eventuella kvarstående fel endast har marginell påverkan på resultaten.

Även för invägning av mjölk, produktion av mejeriprodukter och invägning av ägg kan mätfel förekomma men bedöms som mycket små (se kvalitetsdeklarationen till den löpande månatliga statistiken om animalieproduktionen).

Statistiken om slakten tas fram genom en samkörning av LBR och Jordbruksverkets slaktdatabas. Uppgifterna om djur på företag i LBR framställs delvis från enkätundersökningar och delvis från administrativa data. I enkätundersökningarna görs kontroller dels av inlästa värden genom verifiering, dels i efterhand av avvikelser från förväntade värden. Mätfel som i denna undersökning orsakas av felaktiga uppgifter i LBR bedöms endast påverka statistiken i marginell omfattning.

Uppgifterna i de administrativa registren kontrolleras genom kontroller i fält och administrativa kontroller. Enligt svensk lag ska samtliga slaktkroppar som slaktas på kontrollslakterier i Sverige klassificeras och statistik levereras veckovis till Jordbruksverkets slaktdatabas. I rutinerna för detta finns även kontroller, både fysiska och administrativa, vilket torde resultera i att mätfelen är små.

2.2.4 Bortfall

När det gäller mejeriproduktionen förekommer bortfall som består av mycket små mejerier som inte rapporterar till Jordbruksverket. De motsvarar mindre än en promille av mjölkinvägningen. Ett mejeri med betydande mjölkinvägning rapporterar inte fullständiga uppgifter utan bara mjölkinvägningen och ostproduktionen. Resten av deras produktion skattas av Jordbruksverket genom en modell baserad på kända värden samt mejeriets tidigare produktion. Denna metod har använts sedan 2012 och Jordbruksverket använder samma metod som LRF mjölk tillämpade innan Jordbruksverket tog över insamlingen 2018.

2.2.5 Bearbetning

Tillförlitligheten i statistiken som beskriver slakten av nötkreatur, grisar och får är beroende av hur väl de olika registren kan kopplas samman. Kopplingarna mellan kontrollorganens kundregister och LBR görs genom person- eller organisationsnummer, namn, adress, telefonnummer, kundnummer i vid ansökan om stöd vid Jordbruksverket (SAM) och anläggningsnummer. När Jordbruksverket vart tredje år genomför en totalundersökning av samtliga jordbruksföretag uppmanas jordbrukarna att även fylla i sitt kundnummer vid det kontrollorgan som anlitas för certifieringen av deras ekologiska produktion. Detta kundnummer kopplas sedan mot LBR och de uppgifter som kontrollorganen årligen levererar till Jordbruksverket.

För år 2024 kunde samtliga företag från kontrollorganens register kopplas mot LBR. Vi vet att det i vissa fall förekommer felkopplingar som bland annat kan bero på att företagsbegreppen i LBR skiljer sig från kontrollorganens kundregister. De båda ovan nämnda felkällorna bedöms inte påverka statistikens tillförlitlighet på riksnivå i någon större utsträckning. Däremot kan de, i viss utsträckning, påverka tillförlitligheten i de detaljerade redovisningarna av vissa djurslag.

Kopplingarna mellan LBR och slaktdatabasen görs genom person-/organisationsnummer samt anläggningsnummer. För åren 2009–2024 kunde mer än 99,5 % av de slaktade nötkreaturen och grisarna kopplas till LBR. För får och lamm har motsvarande andel varit något lägre. De senaste tre åren har den legat på cirka 99 %. Vi vet även att det kan förekomma felkopplingar. I bearbetningsprocessen görs kontroller för att upptäcka dessa och rätta upp de kopplingar som blivit fel.

2.2.6 Modellantaganden

Två modellantaganden används för att ta fram statistiken:

- Om ett företag enligt kontrollorganens uppgifter har omställda djur av ett visst djurslag antas samtliga djur av det djurslaget, vid motsvarande företag i LBR, vara omställda. Det innebär att samtliga djur av det djurslaget som gått till slakt från företaget antas vara omställda till ekologisk produktion. Djurantalet per företag enligt LBR jämförs dock med uppgifterna om antalet omställda djur från kontrollorganen och vid stora avvikelser görs ytterligare kontroller. Modellantagandet bedöms därför ha en försumbar påverkan på resultaten.
- Om ett företag, som har omställd ekologisk djurhållning enligt kontrollorganen, inte fanns med i urvalet för det aktuella årets undersökning av antalet lantbruksdjur, så finns ingen aktuell siffra om antal lantbruksdjur på företaget i LBR. För dessa företag har senast kända värde om djurinnehav antagits. Detta kan påverka skattningarna av djurantalet för enskilda företag.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är 6 månader.

3.2 Frekvens

Redovisning sker årligen i Jordbruksverkets statistikdatabas och i en statistikrapport.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken finns tillgänglig avgiftsfritt på Jordbruksverkets webbplats. Publiceringen sker i Jordbruksverkets statistikdatabas samt i rapportform.

Uppgifterna skickas även till EU:s statistikmyndighet Eurostat och publiceras i Eurostats statistikdatabas tillsammans med uppgifter för samtliga medlemsstater.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Ingen ytterligare statistik på området finns tillgänglig.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i Jordbruksverkets statistikdatabas samt i en statistikrapport. I statistikrapporten sker presentationen i form av tabeller, figurer och korta textkommentarer. I tabellerna och figurerna redovisas statistiken för riket som helhet och produktionens utveckling över tid samt hur stor andel av produktionen som utgörs av ekologisk produktion.

4.4 Dokumentation

Denna kvalitetsdeklaration utgör tillsammans med dokumentet "Statistikens framställning" dokumentation av statistiken. För ytterligare information kan ansvarig person på Jordbruksverkets statistikenhet kontaktas.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten över tiden är god.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Inte aktuellt eftersom inga delpopulationer redovisas.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Denna statistik följer i princip samma definitioner som den officiella statistiken om den totala animalieproduktionen i riket. Detta gör att statistiken om den ekologiska animalieproduktionen mycket väl kan sammanvändas med övrig officiell statistik om animalieproduktion i Sverige.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Statistiken uppvisar inga brister i numerisk överensstämmelse. Det kan förekomma mindre summeringsfel i tabellerna vilket beror på avrundningar.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken tillhör Sveriges officiella statistik (SOS).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

C Bevarande och gallring

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål. Jordbruksverket bedömer att de uppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) att lämna uppgifter om djurantal till Lantbruksregistret (LBR).

När det gäller kontrollorganens uppgifter så föreligger inte uppgiftsskyldighet enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99). Däremot föreligger uppgiftslämnarplikt för kontrollorganen vad gäller uppgifter om djurantal, anläggningsnummer med mera. Dessa uppgifter används i produktionen av slaktstatistiken. Skyldigheten att lämna uppgifter föreskrivs i 4 kap. 7-8 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:47) om ekologisk produktion och kontroll av ekologisk produktion.

E EU-reglering och internationell rapportering

Enligt ett så kallat ESS-avtal är medlemsstaterna skyldiga att rapportera statistikuppgifter om ekologisk produktion till Eurostat. Rapportering ska ske till Eurostat enligt en upprättad mall. Rapportering ska ske senast sista juni året efter aktuellt referensår.

F Historik

Statistik om den ekologiska invägningen av mjölk, mejeriproduktionen och invägningen av ägg har funnits tillgänglig under många år.

Från och med år 2009 rapporterar kontrollorganen detaljerade uppgifter om ekologisk djurhållning per djurslag och företag till Jordbruksverket. Det har gjort det möjligt att göra sambearbetningar av kontrollorganens uppgifter, LBR och slaktregistret för att ta fram statistiken om den ekologiska slakten från 2009 och framåt.

G Kontaktuppgifter

Uppgiftstyp	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Statens jordbruksverk
Kontaktperson	Ulf Svensson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036-15 50 74